

geschikte positie, met een *Roomschen* jonkman nog wel! Dit laatste adjectief is beslissend; natuurlijk!

Maar in 1820 waren we al weder bijna eene halve eeuw verder; en er was een professor noodig voor de Vlaamsche hoogeschool te Gent, die „een leergang van Nederlandsche taal- en letterkunde” zou kunnen geven. Was er ook in stad of dorp benoorden het IJ een Katholiek te vinden, die met den post zou kunnen vereerd worden?

Welzeker, mijnheer de Minister! Daar is te Bovencarspel, het anders onberoemde dorp in Noord-Holland, een pastoor; het is de Zeereerwaarde Heer Matthias Schrant, en die leest Vondel; die is bovendien als kanselredenaar befaamd en zijn proza wil een weinig den weg op van het on dicht des hoogleeraars Johannes Henricus van der Palm.

Thans weet de Minister genoeg, en de Bovencarspelsche pastoor zal te Gent den Lucifer van Vondel gaan verklaren!

In 1830 steekt de revolutie 't hoofd op, en wil men te Gent zelfs van Vondel niets meer weten, zoodat prof. Matthias Schrant de wijk neemt naar veiliger gewesten in 't Geuzengebied. „Eens professor blijft professor”, en zoo geschiedde het, dat de goede stad Leiden het aantal harer hoogleeraren vermeerderen zag met een professor van den Roomschen godsdienst, een priester, die in toga over 's heeren straten trok, ook als hij college ging geven.

Het was jammer, maar prof. Schrant liet geene sporen na in de geschiedenis onzer letteren; zijne uitgaven van sommige treurspelen van zijn lievelingsdichter en een niet onverdienstelijk klein „handboekje voor de welsprekendheid” is 's mans eenige, vrijwel vergeten nalatenschap. Sedert werden de Katholieken in de letterkunde niet langer genoemd, en vader Tollens was met al zijn roem tot de Protestantsche kerk overgegaan om de „Verdraagzaamheid” te gaan bezingen.

Waren er eigenlijk nog wel Roomschen in de Nederlanden? De vreemdeling, die onze letterkunde bestudeert, zou er aan willen twijfelen. De beroemdste boeken spreken van hen niet. Is het bv. niet opmerkelijk, dat zelfs Hildebrand in heel zijne *Camera Obscura* slechts eenmaal het woord „Katholiek” gespeld heeft, immers bij het noemen van den naam zijns vriends „Antoine”, die naar Constantinopel vertrok. Is het niet opmerkelijk, dat er in de heele *Camera* slechts één Roomsch priester voorkomt, ter plaatse waar, in *Dokters lief en leed*, ziekenbezoek wordt afgelegd op het boerenland; en dat het weinige, hetwelk van dezen priester wordt gezegd, nog bovendien tot de (anders zoo zeldzame) vergissingen in Hildebrand's schetsen behoort? 1) Herinnert de lezer zich de

---

1) De zuster der lijderes noemt den priester «heerom». Dit is fout. De titel «heerom» wordt den priester alleen door neven en nichten des gewijden gegeven. De lijderes is doodelijk ziek. De priester ziet het en gaat *uit zich zelven* toch niet tot de «bediening» over, maar moet eerst van den dokter hooren: «*doe gij uw plicht*» voor hij het ziekbed nadertreedt om de HH. Sacramenten toe te dienen. Ook dit heele tooneel is fout. Een priester, die een typhuslijder in doodsgevaar ziet, behoeft geen bevel des geneesheers voor hij het H. Oliesel zal toedienen. Want men wete: «het H. Oliesel dient den zieke tot gezondheid, als het hem zalig is,» zegt de Kerk.